

Posudek vedoucího diplomové práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: Bc. Kateřina Dvořáková

Název práce: Vliv střídavé péče na školní úspěšnost dítěte na prvním stupni základní školy

Vedoucí práce: RNDr. Jana Straková, Ph.D

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 97

Počet stránek příloh: 4

Počet titulů v seznamu literatury: 62

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

x			
---	--	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

x			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

x			
---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

x			
---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	x		
--	---	--	--

Využití praktických zkušeností

x			
---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

x			
---	--	--	--

Naplnění cílů práce

x			
---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

x			
---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

x			
---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

x			
---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

x			
---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Na počátku výzkumu jste se rozhodovala mezi zakotvenou teorií a vícepřípadovou studií. V čem spočívají přednosti vícepřípadové studie a v čem přednosti zakotvené teorie? Jak zpětně hodnotíte volbu designu?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

V teoretické části podává diplomová práce informaci o problematice porozvodového uspořádání péče o děti s důrazem na aspekty střídavé péče. Dále se zabývá problematikou školní úspěšnosti a charakteristikami vývojového období mladšího školního věku. Teoretická část je napsána velmi přehledně a úsporně. V úvodu praktické části jsou zmíněny některé zahraniční výzkumy, které se zabývají dopadem porozvodového uspořádání na vývoj dítěte. Autorka konstatuje, že české výzkumy v této oblasti se jí nepodařilo nalézt.

V empirické části si autorka klade otázku, jak se dítě žijící ve střídavé péči projevuje ve školním kolektivu z pohledu třídního učitele. Táže se, zda se projeví různá forma uspořádání střídavé péče na školní úspěšnosti dítěte a jak ji ovlivňují různé aspekty, jako je vzdálenost bydlišť rodičů, časový interval střídání či různý přístup k domácí přípravě ze strany otce a matky. Pro zkoumání daných otázek zvolila autorka kvalitativní přístup. Zpočátku byla rozhodnuta pro design zakotvené teorie, po úvodních rozhovorech se rozhodla pro použití designu vícepřípadové studie. V rámci svého výzkumu podrobně zmapovala situaci 4 dětí v průběhu docházky na prvním stupni povinného vzdělávání a jejich přechod na druhý stupeň. K dokumentování případů provedla rozhovory s učiteli – bylo-li třeba, dotázala se učitelů na prvním i na druhém stupni, dále získala možnost nahlédnout do emailové komunikace mezi učiteli a rodiči. Výzkum ukázal, že co se týče školní přípravy, byla pro některé děti střídavá péče jednoznačně výhodou, neboť otcové přistupovali k přípravě zodpovědněji než matky. Výzkum dále ukázal, že poučená péče učitele může být pro děti žijící ve střídavé péči velmi důležitá a prospěšná.

Autorka si zvolila zajímavé téma, kterému v ČR dosud nebyla věnována výzkumná pozornost. Rovněž zahraniční výzkumy se zaměřují primárně na jiné aspekty dopadu porozvodové péče na děti, než je školní úspěšnost. Při zkoumání tématu se tedy autorka nemohla opřít o již provedené výzkumy a musela promýšlet vlastní postupy. Oceňuji pečlivý přístup k výběru respondentů, kdy autorka nejdříve oslovila několik škol s dotazem, zda mají někteří vyučující na prvním stupni zkušenost s dětmi ve střídavé péči, následně oslovila pedagogy pomocí dotazníků a na základě odpovědí pak vybrala vhodné respondenty. Dále oceňuji podrobnou reflexi procesu hledání vhodného výzkumného designu, kdy autorka otevřeně popisuje, že některé aspekty bádání podcenila.

Podrobnějšímu mapování jednotlivých případů by jistě prospěly rozmanitější metody sběru dat, velmi užitečný by byl například pohled rodičů nebo samotných dětí, jejich spolužáků a podobně. Práci by bylo možno vytknout nedostatečnou šíří informačních zdrojů. Na druhé straně je zřejmé, že se jedná o velmi citlivé téma, ke kterému je obtížné získat spolupráci aktérů. Autorka omezení informačních zdrojů vhodně kompenzovala volbou učitelů, kde se jí podařilo nalézt takové, kteří měli o osudy jednotlivých žáků zájem a byli schopni o vývoji jejich situace podrobně referovat. Velmi vhodné bylo dotazování více učitelů v případě jednotlivých dětí a doplnění výpovědí učitelů emailovou komunikací s rodiči v případě, který to umožňoval.

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: výborně

Datum, podpis: 11.5. 2016 RNDr. Jana Straková, Ph.D.